

El Feminisme a Catalunya

Orígens

Per donar una pinzellada sobre la història, més recent, del moviment feminista a Catalunya, és indispensable remuntar-nos a les *Primeres Jornades Catalanes de la Dona* que van tenir lloc a la Universitat de Barcelona el maig de 1976, és a dir, ara fa trenta anys.

Aquestes Jornades, organitzades per uns pocs grups de dones i en una situació no gaire favorable, van suposar el trencament del silenci que durant els anys de dictadura van patir les dones, sotmeses a lleis específiques que les condemnaven a ser ciutadanes de segona. Cal recordar que estava penalitzat l'adulteri, l'amistançament, l'avortament i l'ús d'anticonceptius; que la pàtria potestat només era un dret dels pares; que les noies no tenien la majoria d'edat fins als 23 anys (els nois als 21); que l'escola era segregada...

Les Jornades van aplegar al voltant de 4.000 dones i van ser un fet rellevantment significatiu per la repercussió que van tenir. En els debats que s'hi van produir es concretaren reivindicacions llargament ajornades i sorgí la necessitat d'organitzar-se, fet que desencadenà la constitució d'un ventall molt ampli de grups de dones.

En aquestes Jornades, doncs, es van posar les bases per al desenvolupament del moviment feminista.

Evolució

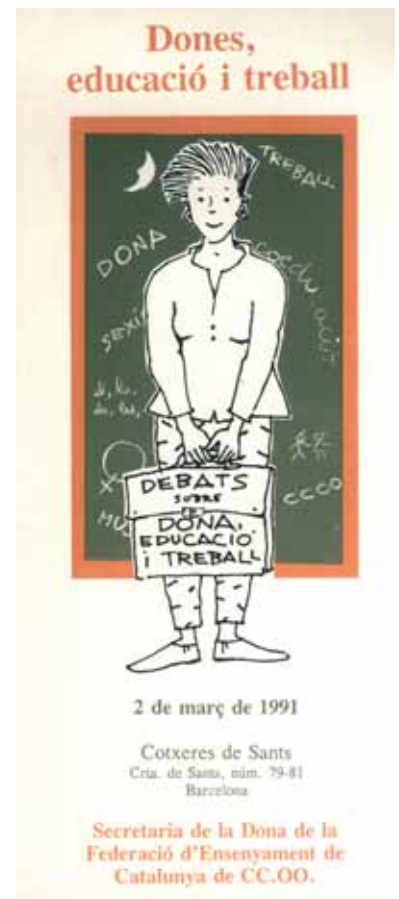
De bon començament el debat en el si del moviment fou intens, ja que es partia de plantejaments, interessos i reivindicacions molt diverses. Per una banda, hi havia els grups de dones que consideraven que la lluita per l'emancipació de les dones s'havia d'aconseguir en el marc de la lluita per l'alliberament de la classe treballadora i participaven en col·lectius específics de dones a més a més de formar part d'alguna organització política, partit i/o sindicat. Eren dones compromeses amb una doble militància a diferència dels altres grups més radicals que consideraven indispensable l'organització de les dones en grups autònoms de dones.

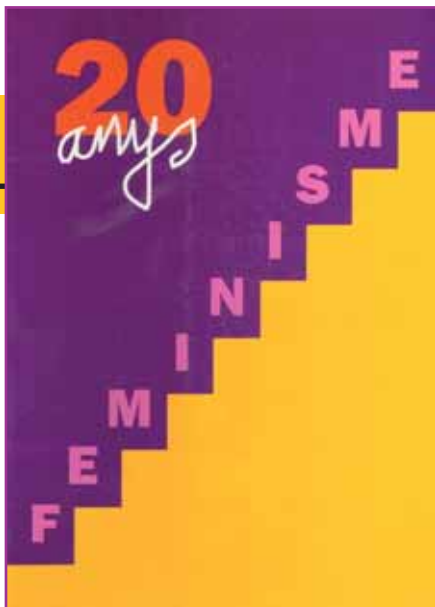
Les dones que defensaven el feminisme independent, també anomenat radical, veien com a causa principal de l'opressió de les dones l'organització patriarcal de la societat i per tant només podien ser les dones les que portessin la iniciativa i lluitessin contra les institucions i organitzacions patriarcales de les quals els homes formaven part.

El discurs dels diferents grups que configuren aquests dos grans perfils no era ni

homogeni, ni estàtic i va anar evolucionant. Així veiem com l'any 79 es creà el Partit Feminista i alguns grups es van posicionar en el Feminisme de la Diferència, que reivindica la subjectivitat de les dones i busca expressar la diferència sexual femenina com una forma més de la identitat humana, sense entrar a comparar-se ni a competir amb el sexe masculí i intentant donar des d'aquest posicionament una alternativa a la societat patriarcal.

Les primeres Jornades Catalanes de la Dona van tenir lloc a la Universitat de Barcelona el maig de 1976

Què estem fent

El debat es va anar modificant al llarg dels anys, però segueix obert. Els diferents grups continuen matisant les seves orientacions que actualment podem trobar agrupades en dos grans eixos, un correspondria al Feminisme de la Diferència i l'altre correspondria al Feminisme de la Igualtat, que fa seva la reivindicació de la igualtat de drets i d'oportunitats entre homes i dones com a eix principal de les seves reivindicacions i hi continua treballant des de tots els àmbits possibles.

En un principi els grups de dones s'aglutinaren en la Coordinadora Feminista, primer de Barcelona i després de Catalunya, que els primers anys coordinà reivindicacions i accions - manifestacions, tancades i judicis - i canalitzà debats.

Amb el temps la Coordinadora va deixar de fer aquesta funció i va acabar desapareixent. No per això deixaren de crear-se nous grups que abordaven les

reivindicacions que s'anaven concretant. Així doncs, en la dècada dels vuitanta es constitueixen grups de dones lesbianes, es formen diferents grups de dones joves i també grups amb reivindicacions molt més específiques (grups de dones antimilitaristes, pacifistes, DOAN, dones per dones, dones de negre) que es coordinaven en funció de problemàtiques concretes.

Si bé fa anys que no existeix una coordinadora com espai central, les dones hem continuat buscant espais de debat i d'actuació. S'han organitzat debats des dels diferents grups per tractar temes específics: seminaris i jornades de coeducació (universitat, sindicats...), jornades sobre immigració, salut... i fa 10 anys se celebraren les Jornades de 20 anys de Feminisme, moment important en el qual els diferents grups i corrents posaren en comú la diversitat i s'evidencià que aquesta no tenia perquè excloure i disgregar, sinó que era font de

riquesa, en tant que ens obliga i ajuda a aprofundir.

També les dones hem continuat plantejant reivindicacions importants i donant resposta a les agressions, especialment les de violència que es pateixen pel fet de ser dones. I hem aconseguit llocs on les dones ens podem trobar per estudiar, per parlar, per fer. A les universitats, als sindicats, als barris, als pobles hi ha Ca la Dona, un espai aconseguit com a reivindicació col·lectiva, que permet aixoplugar i compartir els diferents i diversos objectius. També al llarg d'aquest temps s'ha aconseguit que qualsevol mena de reivindicació calgui compartir-la, que calgui tenir un espai i que calgui lluitar.

En aquests 30 anys s'han aconseguit alguns objectius i també canvis importants en molts terrenys, no solament legislatius, i malgrat que encara queda molt per aconseguir, sens dubte, les dones som més visibles i podem fer sentir la nostra veu.